

Aluehallitus 30.10.2023 § 175

§ 175

Lausunnon antaminen sosiaali- ja terveysministeriölle asiakasmaksuasetuksen muutoksista

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Moisala Jarno
Jansson Hermanni

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon asiakasmaksuasetuksen muutoksista:

Aikataulu

Asiakasmaksuasetuksen lausuntoaikataulu ja esitettyjen muutosten voimaantulon aikataulu on ongelmallinen. Hyvinvointialueiden vuoden 2024 talousarviovalmistelun, aluekohtaisen poliittisen päätöksenteon ja asiakasmaksumuutosten toimeenpanon kannalta asiakasmaksuja koskevien muutosten tulisi olla hyvinvointialueiden tiedossa viimeistään kesällä, mikäli muutosten on tarkoitus tulla voimaan seuraavan vuoden tammikuun alussa. Asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisten maksujen indeksitarkistusten taustana käytettävät indeksit ovat tiedossa vuosittain jo alkuvuoden aikana.

Taloudelliset vaikutukset

Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan ehdotetut korotukset lisäisivät hyvinvointialueiden saamia maksutuloja noin 26,9 miljoonalla eurolla vuodessa. Vastaava määrä vähennettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoituksesta.

Asetusmuutosta koskevassa muistiossa tai lausuntopyynnössä ei ole esitetty laskelmia tai perusteluja maksutulojen lisäykselle ja tätä vastaavalle rahoituksen vähentämiselle. Myöskään perusteita sille, miten arvioitu maksutulojen lisäys jakautuu Uudenmaan alueella hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän välillä ei ole esitetty. Aineistosta ei ilmene millä osuuksilla esimerkiksi Uudenmaan hyvinvointialueiden rahoitusta tullaan vähentämään. Esityksen taloudellisten vaikutusten arvio ei huomioi myöskään muita hyvinvointialueiden asiakasmaksuihin 2024 kohdistuvia muutoksia, kuten ympärivuorokautisen palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon vähimmäiskäyttövaran muutoksia tai säännöllisen kotona annettavan palvelun ja palveluasumisen tulo- ja palvelurajojen muutoksia tai maksukaton korotusta.

Jos sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitusta vähennetään asiakasmaksujen korotuksen arvioidulla lisätuottojen määrällä, tämä johtaa hyvinvointialueen rahoituksen pienenemiseen. Oletettujen maksutuottojen lisäysten vuoksi hyvinvointialueen rahoitusta ei tule vähentää.

Asiakasvaikutukset

Esitettyjä asiakasmaksujen indeksikorotuksia voi pitää lähtökohtaisesti kannatettavina ja asiakasmaksulain mukaisesti perusteltuina. Asetusmuutosta koskevan muistion mukaan asiakasmaksujen korotukset saattavat kuitenkin lisätä niiden pienituloisten asiakkaiden määrää, joille asiakasmaksut aiheuttavat merkittävää taloudellista kuormitusta. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa hyvinvointialueen perimät asiakasmaksut lisäävät toimeentulotuen tarvetta tai maksujen ulosottoja.

Yhteenveto

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pitää välttämättömänä, että nyt esitettävien sekä muiden asiakasmaksujen indeksitarkistusten ja tasokorotusten sekä sosiaaliturvan muutosten vaikutus hyvinvointialueiden tulokertymään arvioidaan esitettyä täsmällisemmin kokonaisuutena, ottaen huomioon myös Uudenmaan hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän erityisaseman suhteessa muihin hyvinvointialueisiin. Mahdollisten aluekohtaisten maksutuottojen lisäyksen osuutta ei tule vähentää sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen rahoituksesta.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti

1. hyväksyä päätösehdotuksen ja
2. tarkistaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Selostus

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa asiakasmaksuasetukseen ehdotetuista muutoksista 30.10.2023 mennessä. Lausuntopyyntöön mukaan asiakasmaksuihin tehtäisiin säännönmukaiset indeksitarkistukset, minkä lisäksi eräitä maksuja ehdotetaan korotettavaksi hallitusohjelman perusteella 10 prosentilla. Korotukset painottuisivat erikoissairaanhoidon maksuihin ja tulisivat voimaan vuoden 2024 alussa.

Asiakasmaksuihin nyt ehdotetut korotukset lisäävät hyvinvointialueiden saamia maksutuottoja noin 26,9 miljoonalla eurolla vuodessa. Hallitusohjelman mukaisesti vastaava määrä vähennettäisiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoituksesta.

Hallintosäännön 41 § mukaan aluehallitus päättää lausuntojen antamisesta koko hyvinvointialuetta koskevissa merkittävässä asioissa.

Liitteet

Oheismateriaali

- Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö asiakasmaksuasetuksen muutoksista (sis. liitteet)

Tiedoksi

Päätöshistoria